

ผลงานและเกียรติประวัติของผู้ได้รับรางวัล

รางวัลภูมิแผ่นดินปิ่นล้านนา ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙

สาขาส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

พระครูโกวิทธรรมโสภณ (ศรีผ่อง โกวิท)

เกิดวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๙๔ ปัจจุบัน อายุ ๖๕ ปี ๔๕ พรรษา

การศึกษา พธ.บ.(กิตติมศักดิ์), นักรธรรมชั้นเอก

ปัจจุบัน เจ้าคณะตำบลหนองแห้ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่, เจ้าอาวาสวัดร้องเม็ง

พระครูโกวิทธรรมโสภณ เป็นผู้ที่มีความสนใจเป็นพิเศษในการอนุรักษ์ศาสนวัตถุที่มีคุณค่า พระพุทธรูป โบราณ โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ เครื่องใช้ไม้สอยในชีวิตประจำวัน อันเกิดจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่การสืบทอดมาช้านาน โดยการก่อตั้งพิพิธภัณฑ์วัดร้องเม็ง ขึ้นเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๒๗ ประกอบด้วยสิ่งของหลายร้อยหลายพันอย่าง ที่สูญหายไปแล้วก็มี และที่ยังพบเห็นอยู่ ทั่วไปก็มี ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับประชาชนทั่วไป และคนรุ่นใหม่ที่ไม่เคยทราบว่าสิ่งของเหล่านี้ เคยมีในอดีตและมีประโยชน์ใช้สอยอย่างไร การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์จึงสามารถเป็นคำตอบได้ดีสำหรับผู้สนใจเรื่องราวในอดีต รวมไปถึงเป็นการรักษาของโบราณ และมีค่าในชุมชนให้เกิดประโยชน์ได้อย่างดี จนกระทั่งศรัทธาประชาชนในหมู่บ้าน และตำบลใกล้เคียงต่างทราบก็นำวัตถุโบราณ สิ่งของ เครื่องใช้เก่าๆ พระพุทธรูปเก่า มาถวายไว้เพื่อจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ของวัดมากขึ้น

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์วัดร้องเม็ง ตั้งอยู่เลขที่ ๑ ตำบลหนองแห้ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมนำไปสู่การท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม สืบสานและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่เต็มไปด้วยโบราณวัตถุศิลป และเครื่องมือเครื่องใช้ นา ๆ ชนิดที่เก่าแก่และหาได้ยากในสมัยนี้ และเป็นแหล่งความรู้ทางประวัติศาสตร์โบราณคดีศิลปศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านล้านนาตลอดจนความเพลิดเพลินในเชิงเปรียบเทียบอดีต-ปัจจุบัน ปัจจุบันมีโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุพื้นบ้านกว่า ๔,๐๐๐ ชิ้น ซึ่งล้วนได้มาจากการบริจาคหรือถวายให้กับวัดเพื่อส่วนรวมไว้ในพิพิธภัณฑ์วัดร้องเม็ง

รางวัลภูมิแผ่นดินปิ่นล้านนา ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙

สาขาศิลปะการแสดงและการขับขานพื้นบ้าน

นายจันทร หน่อท้าว

เกิดวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๑ ปัจจุบันอายุ ๔๘ ปี

บ้านเลขที่ ๒๐ หมู่ ๘ บ้านป่าแดง อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

พ่อครูจันทร หน่อท้าว เป็นครูผู้ถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้โดยลายเชิงของพ่อครูเป็นลายเชิงไทลื้อ เมื่อน่าน ซึ่งทั้งเชิงมือใช้สำหรับต่อสู้ด้วยมือเปล่า เชิงดาบ เชิงไม้ซ่อนที่ต่อสู้ด้วยอาวุธสั้นและยาว มีแม่ไม้ลูกไม้ที่ยังคงความเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่ชัดเจนซึ่งหาได้ยากยิ่งในปัจจุบัน

ท่านพระครูวิจิตรพัฒนภรณ์(ครูบามนตรี) วัดพระธาตุสุโทนมงคลคีรี จังหวัดแพร่ ได้เคยเชิญพ่อครูจันทรไปถ่ายทอดองค์ความรู้ที่จังหวัดแพร่ และที่นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน ประเทศจีนอีกด้วย

นอกจากนี้พ่อครูยังเป็นครูผู้ถ่ายทอดการตีกลองบูชา โดยเฉพาะทำนองมาถีบคอกซึ่งแทบไม่พบผู้ใดบรรเลงทำนองนี้ อยู่เลย สืบมาในการตีกลองบูชาของพ่อครูก็เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว รวมถึงพ่อครูยังคงสามารถถ่ายทอดศิลปะการตัดกระดาษ ทำตุ่ง ทำโคมล้านนา และเป็นผู้ทรงจำวรรณกรรมท้องถิ่นไว้ได้มากมาย

พ่อครูจันทร หน่อท้าวเคยได้รับรางวัลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้าน วัฒนธรรมจังหวัดน่าน สาขานันทนาการ และผู้ทำคุณประโยชน์ด้านวัฒนธรรมจังหวัด ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๓ และรางวัลโล่เกียรตินิยมในการผลิตผลงานงาน สื่อมวลชนดีเด่นเพื่อเยาวชน ครั้งที่ ๑๙ ประเภทสื่อพื้นบ้านภาคเหนือ จากนายกรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๔

รางวัลภูมิแผ่นดินปิ่นล้านนา ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙

สาขาศิลปะการแสดงและการขับขานพื้นบ้าน

นายบุญศรี รัตนัง

เกิดวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ ปัจจุบัน อายุ ๖๔ ปี

จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

อำเภอสนทราย ในปี พ.ศ.๒๕๕๖

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๘๓ ศูนย์สืบสานรอยล้านนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น รัตนังเสียงซิงสตูดิโอ

บ้านหนองเต่าคำ หมู่ที่ ๒ ต.ป่าไผ่ อ.สนทราย จ.เชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ ๕๐๒๑๐

จากประสบการณ์ในการเล่นดนตรีพื้นเมืองตั้งแต่เด็ก ทำให้มีโอกาสพัฒนาตนเองและเรียนรู้ศิลปะด้านการแสดง ล้านนาจนมีความชำนาญ จึงได้เริ่มสร้างผลงานอย่างจริงจัง โดยพอเริ่มมีความชำนาญในการขับซอ ก็เริ่มรับงานแสดงทั้งงานเป่าปี่ และงานขับซอ แต่เนื่องจากยังไม่ค่อยเก่งจึงยังไม่มีชื่อเสียงเท่าที่ควร แต่ก็ยังคงสืบทอดศิลปะการขับซอต่อไปจนถึง พ.ศ.๒๕๓๓ เนื่องจากช่วงนี้ได้คู่ซอที่มีความสามารถและมีชื่อเสียงคือ นางบัวตอง เมืองพร้าว ทำให้เริ่มมีชื่อเสียงตามไปด้วย จึงใช้ประสบการณ์ และความรู้ที่มีทั้งหมดเกี่ยวกับดนตรีและศิลปวัฒนธรรมล้านนา รวมไปถึงการเป็นคนช่างสังเกต นำเอาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นๆของสังคม และสิ่งที่ผู้คนสนใจ มาสร้างสรรค์ผลงานของตนเองขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งซอพื้นเมือง แต่งละครซอภาพยนตร์คำเมือง แต่งคร่าว แต่งจ้อย และที่สำคัญมากที่สุดคือ การแต่งเพลงคำเมือง เพื่อเผยแพร่ และอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบคนเมืองไว้ ในขณะเดียวกันก็ได้มีการพัฒนาผลงานไปเรื่อยๆเพื่อให้ศิลปวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม สามารถดำรงอยู่ควบคู่ไปได้กับการใช้ชีวิตแบบสมัยใหม่ในปัจจุบัน

ปัจจุบัน ยังคงทำกิจกรรมทุกอย่างดังที่เคยทำผ่านมา ยังคงแต่งเพลงคำเมืองและสร้างสรรค์เพลงคำเมืองต่อไป โดยสร้างห้องบันทึกเสียงของตนเองขึ้นในชื่อ “ห้องบันทึกเสียง รัตนังเสียงซิงสตูดิโอ” เพื่อความสะดวกในการสร้างสรรค์ผลงานเพลงคำเมือง ดนตรีพื้นเมืองและซอพื้นเมือง ของตนเอง ทั้งยังเพื่อให้ความช่วยเหลือ สำหรับสถานศึกษา วัด และองค์กรต่างๆ ที่ต้องการจะบันทึกเสียงเพื่อใช้ในการงานเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม โดยไม่คิดค่าบริการหรือคิดค่าบริการในราคาถูก และยังคงรับงานการแสดงซอพื้นเมืองและร้องเพลงลูกทุ่งคำเมืองตามงานทั่วไปด้วย ในส่วนของการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมนั้น ก็ยังคง รับเชิญไปเป็นวิทยากรเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมล้านนาตามสถานศึกษาและองค์กรต่างๆที่มีผู้เชิญมาพร้อมทั้งการเป็นวิทยากรบรรยายเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ และการใช้ชีวิตอย่างเป็นสุข โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุอีกด้วย

๖๔ ปี ที่ผ่านมา ทุกเวลา ทุกนาทิต เป็นเสมือนการสั่งสมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถในด้านศิลปวัฒนธรรม และในการใช้ชีวิต ทำให้เกิดการตกผลึกทางความคิด ก่อให้เกิดอุดมการณ์ในการที่จะอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมล้านนาให้คงอยู่ต่อไป อาจจะมองได้ว่าเป็นแค่อุดมการณ์เล็กๆจากคนคนหนึ่งเท่านั้นในสังคม แต่ก็ด้วยความหวังอันยิ่งใหญ่ที่จะสร้างกลุ่มคนอนุรักษ์วัฒนธรรมรุ่นต่อไป เพื่อช่วยกันสืบทอดสิ่งที่ดั่งามเหล่านี้ไว้ มิให้สูญหายไปจากดินแดนแห่งความสวยงามทางวัฒนธรรมเช่น.....ล้านนา

รางวัลภูมิแผ่นดินปิ่นล้านนา ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙

สาขาศิลปะการแสดงและการขับขานพื้นบ้าน

นายสายัณห์ คำทิพย์โพธิ์ทอง (สายทอง ทองเจริญ)

ชื่อในการแสดง แซม ชูซาส์ วงการันตี

เกิดเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๔๙๐ อายุ ๗๐ ปี

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๒๒/๒ หมู่ที่ ๕ บ้านป้อก ตำบลสะเมิงเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.ศ.๓) จากโรงเรียนปัทมเวทผดุง อำเภอสะเมิง หลังจากนั้นได้เริ่มออกหาประสบการณ์เกี่ยวกับการขับขานซอพื้นบ้าน โดยฝึกเรียนกับพ่อครูหล้า บ้านหนองก่าย อำเภอแม่แตง จากนั้นได้ไปเรียนต่อจากพี่ครูทองสุข สิงห์สา บ้านแม่หยวก อำเภอแม่อรม และได้เริ่มออกหาประสบการณ์ด้วยการประกอบอาชีพรับงานการแสดงร้องเพลง และการขับซอพื้นบ้านเรื่อยมา จนได้รับการยอมรับจากวงการเพลงพื้นเมือง และเป็นนักประพันธ์เพลงลูกทุ่งคำเมืองให้กับบริษัท S.N โปรโมชั่น และศิลปินเพลงลูกทุ่งคำเมืองหลายท่าน จนได้รับความนิยมนำไปหลาย ต่อมาได้ตั้งบริษัทผลิตเพลงคำเมืองชื่อ “บริษัทการันตี โปรโมชั่น”

พ่อครูสายัณห์ ถือเป็นกวีพื้นบ้านล้านนาผู้มีความคิดสร้างสรรค์ สืบทอดภาษาและวรรณกรรมล้านนา อันมีคุณค่าทางศิลปะการแสดงและวรรณศิลป์ดังปรากฏในผลงานการแต่งเพลงคำเมืองล้านนา และบทซอต่างๆ ซึ่งมีเนื้อหามากด้วยคุณค่าทางวัฒนธรรม และจิตวิญญาณแห่งล้านนา มีการประยุกต์ใช้ให้เข้ากับยุคสมัย ฟังแล้วเข้าใจง่าย พ่อครูสายัณห์ คำทิพย์โพธิ์ทอง หรือพ่อครูสายทอง ทองเจริญ ซึ่งเป็นชื่อเรียก ที่รู้จักกันทั่วไปในกลุ่มผู้ชื่นชอบศิลปะการแสดงซอพื้นเมือง และในนามเพลงลูกทุ่งคำเมืองในชื่อ “ไอ้แซม ชูซาส์” และด้วยความคิดที่มุ่งมั่น และความหวังที่ไม่อยากให้ศิลปะพื้นบ้านลางหายไปจากแผ่นดินล้านนา เนื่องจากท่านมองว่าศิลปะแขนงนี้ต้องอยู่คู่กับวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และพระพุทธศาสนา อันเป็นสิ่งค้ำจุนจิตใจของคนในชุมชน และท้องถิ่นในล้านนา พ่อครูสายัณห์ จึงทุ่มเททั้งการ และใจ เพื่อให้เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมสืบทอดให้กับเยาวชนรุ่นหลังสืบไป

ผลงานการประพันธ์เพลงลูกทุ่งคำเมือง (วงการันตี) ที่ได้รับความนิยม

อัลบั้มชุดที่ ๑ สจ. – อบต.รอแฟน

อัลบั้มชุดที่ ๒ น้ำคำโก๋ ไซ้หวदनก

อัลบั้มชุดที่ ๓ ลุงใจแก้วบน

อัลบั้มชุดที่ ๔ เสียเพราะเหล้า เมาไม่ขับ

อัลบั้มชุดที่ ๕ คำฮาๆยลลาบ

อัลบั้มชุดที่ ๖ นางในก้อง

อัลบั้มชุดที่ ๗ ศิล้า

อัลบั้มชุดที่ ๘ บนเจ้าดี

นอกจากนี้ยังประพันธ์เพลงให้กับศิลปินเพลงคำเมืองให้กับหลายๆ ท่าน เช่น วิฑูรย์ ใจพรหม

น้ำอ้อย ธรรมลังกา เป็นต้น

รางวัลภูมิแผ่นดินปิ่นล้านนา ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙

สาขาศิลปะการแสดงและการขับขานพื้นบ้าน

นายครูประพันธ์ แก้วเก้

ชื่อในการแสดง ลุงใจ วงการันตี

เกิดเมื่อวันพุธที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๔๙ อายุ ๖๑ ปี

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๑๑๕ หมู่ที่ ๓ บ้านป่าลาน ตำบลสองแคว อำเภอคอยหล่อ

จังหวัดเชียงใหม่จบการศึกษาปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการสถานีวิทยุศูนย์สืบสานวัฒนธรรมไทย ล้านนา การ์ันตีเรดิโอ ๘๙.๗/๕ MHz. พ่อครูประพันธ์ แก้วเก้ เป็นอดีตผู้นำชุมชนที่ชาวบ้านเคารพนับถือ และให้ความไว้วางใจให้ความช่วยเหลืองานส่วนรวมของชุมชน อีกทั้งเป็นศิลปินล้านนาที่เป็นที่รู้จักดีกันในนาม “ลุงใจ วงการันตี” และเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการขับขานบทกลอนล้านนาหรือที่เรียกว่า “ละครขอ” ซึ่งมีการสอดแทรกความรู้ หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาเข้าไว้ด้วยอย่างกลมกลืน ทั้งนี้ยังมีบทบาทด้านสื่อมวลชน เป็นผู้จัดรายการวิทยุ เพื่อเผยแพร่ความรู้ การอนุรักษ์วัฒนธรรมล้านนา นอกจากนี้ พ่อครูประพันธ์ แก้วเก้ ยังนำเอาเรื่องราวจาก บทขอ คำวเจ้ย และคำสอนของพระพุทธศาสนา นำมาถ่ายทอดเป็นบทเพลง ซึ่งในบทเพลงจะมีทั้งเนื้อร้องและบทพูด เพื่อให้เยาวชนคนรุ่นหลังให้เข้าใจง่ายและสนุกสนาน เช่น อัลบั้มชุด ศิล ๕ ที่ได้รวมเอาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามาสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย และยังมีบทเพลงอีกหลายๆ เพลง ที่สอดแทรกความรู้และทำให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิตของคนล้านนาเรา

พ่อครูประพันธ์ แก้วเก้ เป็นบุคคลสำคัญของท้องถิ่น และภาคเหนือ เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ จากวิถีชีวิตแบบชาวบ้านจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งหน้าที่การงาน ครอบครัวและสังคม เป็นบุคคลที่เสียสละเพื่อชุมชน สังคมอย่างแท้จริง สมควรเอาเป็น แบบอย่างในการอนุรักษ์ภาษา วัฒนธรรม สามารถถ่ายทอดให้แก่เยาวชน

รางวัลภูมิแผ่นดินปิ่นล้านนา ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙

สาขาหัตถกรรมพื้นบ้าน

นางดวงกมล ใจคำปัน

เกิดเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๔๙๒ อายุ ๖๘ ปี

บ้านเลขที่ ๑๖/๖ ซอย ๕ก ถ. นันทาราม ต.หายยา อ. เมือง จ. เชียงใหม่

นางดวงกมล ใจคำปัน หรือแม่น้อย มีความเชี่ยวชาญในด้านการทำเครื่องเงินแบบสายลาย ซึ่งถือเป็นเทคนิคแบบดั้งเดิมของเชียงใหม่ที่เหลือเพียงไม่กี่คนที่สามารถชุดสายได้อย่างชำนาญ โดยเริ่มต้นการทำเครื่องเงินเมื่ออายุ ๑๒ ปี ด้วยการเรียนรู้วิธีการลงรัก และหาง(ขาด) จากมารดา คือ แม่บัวนาจันะ ที่สืบทอดมาภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษบ้านนันทาราม จากนั้นเมื่ออย่างเข้าวัยสาวจึงฝึกฝนทักษะการสายลาย อาทิ ลายดอกเมือง ลายหัวนาถ ลายพวงแสด ฯลฯ จนสั่งสมความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ มีความสามารถมากขึ้น จึงใช้ความรู้การทำเครื่องเงินมาเป็นธุรกิจส่วนตัวเริ่มตั้งแต่อายุ ๒๗ ปี(ประมาณปี พ.ศ.๒๕๒๐) จวบจนปัจจุบันได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ และถ่ายทอดวิชาความรู้ รวมถึงเผยแพร่ให้กับเยาวชน ประชาชนทั่วไป โดยเป็นวิทยากรสาธิต และฝึกสอนปฏิบัติให้กับโรงเรียนสถานศึกษา รวมถึงงานกิจกรรมต่างๆ ของจังหวัดเชียงใหม่หลายครั้งด้วยกัน อาทิ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา เป็นต้น ทั้งนี้ยังได้รับการเชิดชูเกียรติจากองค์กรต่างๆ

คุณค่าและเอกลักษณ์ของเครื่องเงินแบบสายลายนั้น เป็นมรดกทางวัฒนธรรมล้านนาที่ควรสืบทอดและคงไว้ซึ่งภูมิปัญญาโบราณ เพราะกรรมวิธีในการผลิตค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน ใช้ระยะเวลานาน อีกทั้งการชุดสายก็ทำได้ยาก ต้องอาศัยความชำนาญผสานกับความคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบลวดลายชุดอย่างต่อเนื่อง ด้วยการลงน้ำหนักและบังคับมือให้ชุดลงบนพื้นผิวเครื่องเงินอย่างบรรจง ในอดีตแรงบันดาลใจทำเครื่องเงินของแม่น้อยคือการประกอบอาชีพสุจริต ด้วยความสามารถของตนเอง แต่ในปัจจุบันแม่น้อยเห็นว่าเครื่องเงินที่แม่น้อยทำ คือการสร้างคุณค่าของเครื่องเงินแบบสายลายให้ยังคงเป็นเอกลักษณ์ของล้านนา สิ่งที่ได้รับมากกว่าทรัพย์สินที่หาได้ คือความภาคภูมิใจที่ได้สืบทอดภูมิปัญญาของบรรพบุรุษให้คงอยู่สืบไป